

3. Werken aan een toekomstbestendige economie

Maastricht, september '26

Werken aan een toekomstbestendige economie

Voortgang

De uitvoering van de economische agenda verloopt planning. Tegelijkertijd blijven de internationale economische ontwikkelingen, de druk op de Europese industrie en de geopolitieke situatie van invloed op het investerings- en ondernemingsklimaat. Juist in deze omstandigheden blijft de Provincie inzetten op het versterken van de concurrentiekracht, het innovatievermogen en de strategische autonomie van Limburg.

Binnen het product *Vestigingsklimaat* van morgen is voortgang geboekt op het terrein van ondernemerschap en zakelijk toerisme. Tevens is gestart met de voorbereiding van één Economic Board Limburg. Voor de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM) is het herijkingsproces nog in uitvoering. Besluitvorming hiervan is voorzien in de nieuwe Statenperiode.

Binnen het product *Maastricht Aachen Airport* blijven de in de Programmabegroting 2026 opgenomen doelen ongewijzigd. Als gevolg van externe procedures, projectoptimalisaties en marktontwikkelingen is de planning op onderdelen geactualiseerd. Deze wijzigingen hebben uitsluitend betrekking op de fasering van de uitvoering.

Binnen het product *Brightlands* is verdere voortgang geboekt in de campusontwikkeling, profilering en samenwerking. De huidige mondiale ontwikkelingen, in het bijzonder binnen de chemische sector, kunnen van invloed zijn op het tempo van het doelbereik op de Brightlands Chemelot Campus.

Binnen het product *Innovaties voor de maatschappelijke opgaven* verloopt de uitvoering conform planning. De belangstelling voor de Sprint Subsidie MKB is groot en de uitvoering van de Europese programma's verloopt succesvol. Met betrekking tot de Einstein Telescope wordt samen met het Rijk, de regio en internationale partners verder gewerkt aan de voorbereiding van de kandidatuur en aan de ontwikkeling van het innovatie-ecosysteem.

Binnen het product *Een gezonde arbeidsmarkt* is voortgang gerealiseerd in de versterking van de grensoverschrijdende onderwijssamenwerking en de uitvoering van het Talent Charter 2035. Daarnaast zijn stappen gezet in de ontwikkeling van arbeidsmarktdashboards, een provinciale leerkring in het kader van het Leven Lang Ontwikkelen (LLO) collectief Basisvaardigheden en een scholingsinstrument. Ook is er verder vorm en inhoud gegeven aan de propositie 'Trinationaal onderwijs en kennis als pijler van een arbeidsmarkt zonder grenzen'.

Binnen het product *Verduurzaming en circulaire economie* verloopt de uitvoering conform planning. Verdere stappen zijn gezet in de borging van circulariteit, de ondersteuning van het mkb en de uitvoering van het meerjarige project CEL4LIFE (Circulaire Economie Limburg 4 LIFE). CEL4LIFE versterkt onze aanpak van de circulaire economie. Het project verbindt bedrijven, kennisinstellingen, onderwijs en overheden in Limburg om circulaire oplossingen beter op te schalen. Het programma richt zich op innovatie, vakmanschap en passende randvoorwaarden met name in de chemie, bouw en maakindustrie. Voor Chemelot blijft de transitie naar een duurzaam en concurrerend industriecluster onverminderd prioriteit houden. De uitwerking van het Clusterplan wordt voortgezet en richt zich op het versterken van de concurrentiekracht, verduurzaming, circulariteit en leveringszekerheid. Op Europees niveau heeft Limburg zijn positie verder versterkt met de deelname van Limburg aan de Critical Chemicals Alliance (CCA). De CCA is een adviesorgaan voor de Europese Commissie, dat zich richt op de actuele uitdagingen van de Europese chemische industrie en pakt belangrijke vraagstukken op waarmee de chemische sector wordt geconfronteerd waaronder het risico op sluitingen. Daarbij zet de CCA in op het behoud en modernisering van de chemische productie, het aanpakken van handelsuitdagingen en het stimuleren van 'lead markets'.

Binnen het product *Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg* is voortgang geboekt op diverse thema's, waaronder biobased teelten, eiwittransitie, geothermie, doelsturing en regionale voedselketens. Als gevolg van vertragingen bij uitvoeringsorganisatie Stimulus worden enkele Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) / Nationaal Strategisch Plan (NSP)-regelingen doorgeschoven naar 2027.

3.1.1. Vestigingsklimaat van morgen

Voortgang

We liggen op koers om de beoogde resultaten van de Programmabegroting 2026 te realiseren.

In 2026 organiseerden we twee MKB-events. Het eerste vond plaats bij de Bovengrondse Vakschool in Heerlen en stond in het teken van de Sprintsubsidie MKB, met circa 100 tot 150 ondernemers. Het tweede event, op 16 september, trok circa 250 deelnemers en had de kabinetsplannen van Prinsjesdag als centraal thema, aangevuld met de eerste resultaten van het nieuw ingestelde onderzoek naar de *Staat van het Limburgse MKB* in samenwerking met de Universiteit Maastricht. Ook hier stond de Sprintsubsidie op de agenda: ondernemers met een toegekende aanvraag deelden hun ervaringen, vooruitlopend op de tweede openstelling op 21 september 2026.

Daarnaast heeft het Maastricht Convention Bureau negen internationale bidboeken binnengehaald, waaronder onder andere de Plone Conference (data science) met circa 300 deelnemers, European Academy of Nursing Science met circa 250 deelnemers en European Congress of Trauma and Emergency Surgery met circa 1.000 deelnemers. Hiermee is het zakelijk toerisme in Limburg versterkt in lijn met de thema's van de Brightlands campussen.

Verder is er een subsidie verleend voor de realisatie van de 'Vebego Campus' in Heerlen, een innovatieve, duurzame en multifunctionele werklocatie met een beoogde gebruiksduur van minimaal 20 jaar. Hiermee is een bijdrage geleverd aan de duurzame verankering van Vebego in Limburg.

Ook zijn gesprekken en planvorming gestart ten behoeve van de totstandkoming van één Economic Board Limburg. Een Limburg Economic Board is een samenwerkingsverband de zogeheten 'triple helix' tussen bedrijfsleven, onderwijsinstellingen en overheden. Het doel is de economische groei, innovatie, infrastructuur en het vestigingsklimaat in de regio te versterken.

Afwijkingen

Het herijkingsproces voor de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (ZLSM) is in uitvoering. Besluitvorming door Provinciale Staten is voorzien in de nieuwe Statenperiode. Over de voortgang is Provinciale Staten geïnformeerd via [de mededeling van de portefeuillehouder inzake de voortgang van moties 3191, 3192 en 3235 en de Statenvoorstellen met gewijzigde agendering op de Strategische Voorraadagenda van Provinciale Staten](#).

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid

Voor deelname aan de Expo Real 2026 wordt vanuit het product 3.1.1. Vestigingsklimaat van morgen een financiële bijdrage geleverd van € 0,07 mln. ten gunste van het programma 5 Leefbare Steden en Dorpen, product 5.1.2. Toekomstbestendige woonruimten. Deelname aan de Expo Real biedt de Provincie een strategische gelegenheid om het vestigingsklimaat, de innovatieve kracht en de samenwerking op regionale opgaven voor het voetlicht te brengen. De kosten worden gedekt uit de reserve knelpunten economisch beleid.

Fasering naar 2027 e.v.

We faseren een totaalbedrag van € 11,19 mln. naar 2027 in verband met de volgende onderwerpen:

- De meerjarige projectsubsidie aan het CHILL Excellence Center op Aviation Valley [zie ook mededeling portefeuillehouder van 7 mei 2026](#)), deze wordt in delen uitbetaald en lopen parallel met de fases van het project. Hiervoor wordt een bedrag van € 0,73 mln. gefaseerd naar 2027.
- Voor strategische evenementen zijn meerjarige verplichtingen aangegaan, daarom wordt € 0,35 mln. gefaseerd naar 2027.
- Ter afwikkeling van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit de ontbinding van de Anterieure Overeenkomst VDL Nedcar vloeit € 9,17 mln. terug naar de bestemmingsreserve programmakosten VDL Nedcar, omdat voor 2026 momenteel geen besteding is voorzien. Indien in 2026 alsnog aanwending noodzakelijk blijkt te zijn, zal de reserve daarvoor worden ingezet. Verantwoording hierover vindt plaats in de Jaarstukken 2026. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen invloed op het begrotingsresultaat.
- Daarnaast wordt voor de aankoop van gronden op basis van de Anterieure Overeenkomst € 0,94 mln. toegevoegd aan programma 1 Perspectief voor het landelijk gebied, product 1.1.1. Natuur, biodiversiteit en fauna.

Overige bijstellingen - budgetneutraal

Er wordt € 0,02 mln. toegevoegd aan de personele begroting (programma 9 Financiën en overhead) voor de inzet van capaciteit ten behoeve van de uitvoering van de regeling Economische Frontrunners.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
3.1.1	GS 5-5-2026 Evaluatie deelname EXPO 2025 en vooruitblik EXPO 2026	Reserve knelpunten economisch beleid	-65
			-65

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.1.1	GS 15-9-2026 Fasering product 311 Vestigingsklimaat	N.v.t.	-10.461
3.1.1	GS 21-4-2026 Fasering project CHILL - Excellence Center 2026-2027	N.v.t.	-725
			-11.186

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.1.1	GS 7-4-2026 Nadere subsidieregels Economische Frontrunners	Overboeking binnen begroting	-15
			-15

3.1.3. Maastricht Aachen Airport

Voortgang

Provinciale Staten worden via tussentijdse mededelingen van de portefeuillehouder en halfjaarlijkse voortgangsrapportages geïnformeerd over de voortgang van het Groot Project *Transitie Maastricht Aachen Airport*. De meest recente inhoudelijke stand van zaken is opgenomen in de [derde voortgangsrapportage Groot Project 'Transitie MAA'](#). Daarnaast is, conform de aankondiging in de Voorjaarsrapportage, een digitaal dashboard gerealiseerd. Via dit dashboard worden Provinciale Staten ieder kwartaal geïnformeerd over de actuele stand van zaken van de transitie van Maastricht Aachen Airport.

Afwijkingen

De doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026 blijven ongewijzigd. In verband met de voortgang van externe procedures bij het ministerie, projectoptimalisaties en marktontwikkelingen zijn enkele planningen geactualiseerd. Dit betreft de vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP), de procedure voor het Luchthavenbesluit, de aanbesteding van de ontsluiting van de luchthaven en de inzet van het Route Development Fund. Deze wijzigingen hebben uitsluitend betrekking op de fasering van de uitvoering en doen geen afbreuk aan de realisatie van de gestelde doelen van het beleidskader. De voorbereiding en uitvoering van de projecten worden onverminderd voortgezet, zodat de beoogde resultaten naar verwachting in 2027 worden gerealiseerd.

Financiële consequenties

Fasering naar 2027 e.v.

In 2026 wordt in totaal € 6,84 mln. gefaseerd naar de begroting 2027.

Hiervan heeft € 2,89 mln. betrekking op de specifieke uitkering (SPUK) voor de ontsluiting van Maastricht Aachen Airport. De voorbereidingen voor dit project zijn in 2025 gestart. In aanloop naar de tijdelijke aansluiting van Eindhoven Airport is reeds een eerste deel van het voetpad aangelegd. Tijdens de verdere uitwerking van het project zijn, mede in het licht van de actuele kostenontwikkelingen, optimalisaties in het ontwerp doorgevoerd. Hierdoor heeft de voorbereidingsfase langer geduurd dan oorspronkelijk voorzien. De aanbesteding wordt in 2027 verwacht, waarna de resterende werkzaamheden gefaseerd zullen worden uitgevoerd.

Uit de liquiditeitsprognose van Maastricht Aachen Airport volgt dat in 2026 € 3,27 mln. benodigd is voor eenmalige kosten in het kader van Niet-Economische Diensten van Algemeen Belang (NEDAB). Voor 2026 was hiervoor € 6,54 mln. geraamd. Het resterende bedrag van € 3,27 mln. wordt gefaseerd naar 2027.

Ondanks het feit dat WizzAir vanaf Maastricht Aachen Airport op meerdere bestemmingen vliegt doet men nog geen zogenaamde 'hub' aan. Om die reden is de voor 2026 voorziene stimuleringsbijdrage van in totaal € 0,6 mln. aan WizzAir en MAA nog niet uitgekeerd en worden deze middelen gefaseerd naar 2027.

Tot slot wordt € 0,08 mln. aan procesmiddelen gefaseerd naar 2027.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.1.3	GS 15-9-2026 Fasering product 313 Maastricht Aachen Airport	N.v.t.	-6.843
			-6.843

3.2.1. Innovaties voor de maatschappelijke opgaven

Voortgang

We liggen op koers om de in de Programmabegroting 2026 genoemde resultaten te behalen.

De Sprintsubsidie MKB 2026–2027 is op 7 april 2026 vastgesteld door Gedeputeerde Staten en voor het eerst opengesteld op 11 mei 2026 ([zie ook mededeling portefeuillehouder van 26 mei 2026](#)). De regeling ondersteunt Limburgse MKB-ondernemingen bij het implementeren van bestaande oplossingen op het gebied van digitalisering, verduurzaming, circulariteit en arbeidsproductiviteit. In 2026 hebben twee openstellingen plaatsgevonden: de eerste liep van 11 mei tot en met 11 juni 2026, de tweede van 21 september tot en met 21 oktober 2026. Beide openstellingen waren ruim overtekend. Dit laat zien dat er bij het Limburgse MKB grote behoefte is aan ondersteuning bij dit type investeringen.

De regeling Economische Frontrunners die in april 2026 is opengesteld ([zie ook mededeling portefeuillehouder van 7 april 2026](#)) is gericht op het stimuleren van de economische bedrijvigheid in de stationsgebieden van de zes Limburg Centraal gemeenten door de ontwikkeling van interactiemilieus. Deze interactiemilieus versterken de economische dynamiek, samenwerking en kennisdeling en beogen daarmee bij te dragen aan meer innovatie, een sterkere kennisintensieve economie en een impuls voor de economische structuur en werkgelegenheid. De betrokken gemeenten werken momenteel aan het finaliseren van hun voorstellen; inmiddels is echter duidelijk dat dit niet voor alle zes gemeenten vóór het einde van het jaar haalbaar zal zijn.

De verschillende EU-programma's gaan de laatste fase in om nog middelen voor projecten vast te leggen. De uitvoering van projecten loopt door tot 2030. Vooralsnog zijn binnen de verschillende programma's minimaal vier calls voorzien. Voor Limburg verlopen onder meer de projecten Crossroads (Vlaanderen-Nederland), STIPP (Maas-Rijn) en Trinationaal Onderwijs Agrifood (Duitsland-Nederland) succesvol.

Daarnaast is ingezet op de voorbereiding van de nieuwe programmaperiode, op basis van het nieuwe Meerjarig Financieel Kader van de Europese Commissie. Het streven is om eind 2026 een eerste lezing van de Europese Commissie op de drie concept-Interreg-programma's te ontvangen. Daarbij zijn we afhankelijk van programmapartners en de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat.

In maart 2026 hebben Provinciale Staten ingestemd met het inrichten van het Brightlands Future Fund met een investeringskapitaal van €100 miljoen ([PS 20 maart 2026 Brightlands Future Fund](#)). Hiermee wordt de financieringsketen voor innovatie, groei en opschaling versterkt, private en publieke cofinanciering gemobiliseerd en lacunes in het financieringslandschap gedicht. Het fonds wordt ingericht als evergreen-fonds, wat betekent dat terugvloeiend kapitaal opnieuw kan worden geïnvesteerd, met een investeringshorizon van minimaal 25 jaar en volledige revolverendheid op fondsniveau, waarbij de portefeuille wordt gespreid over verschillende ontwikkelfasen en instrumenten. Momenteel wordt gewerkt aan de verdere uitwerking en oprichting van het Brightlands Future Fund. Naar verwachting worden Provinciale Staten hierover, zoals eerder aangegeven, in het najaar van 2026 nader geïnformeerd.

De in de Programmabegroting 2026 opgenomen doelen voor de Einstein Telescope zijn behaald. In de [mededeling portefeuillehouder van 16 juni 2026](#) zijn de Staten geïnformeerd over de historische tijdlijn, de stand van zaken op dat moment en de toekomstige activiteiten. Tegelijkertijd zijn ook nieuwe initiatieven vastgesteld zoals middelen voor de designstudie inzake de uitbreiding van de ETpathfinder tot ET Low Frequency Center, Strategische Euregionale AI-alliantie en Euregionaal onderzoekscentrum ET (Hasselt).

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

3. Werken aan een toekomstbestendige economie

Fasering naar 2027 e.v.

In de najaarsrapportage wordt er totaal € 6,13 mln. gefaseerd naar 2027. Dit betreft € 1,50 mln. voor de uitvoering van de nadere subsidieregels Sprintsubsidie MKB 2026-2027, aangezien de regeling ook in 2027 twee openstellingen kent en de in de Programmabegroting 2026 opgenomen middelen mede zijn bedoeld voor uitvoering en subsidieverlening in 2027.

Daarnaast wordt er voor de Fronrunnersregeling € 2,93 mln. gefaseerd, omdat een aantal gemeenten de subsidieaanvraag dit jaar niet meer kan finaliseren en de regeling openstaat tot januari 2027.

Tot slot wordt € 1,70 mln. aan procesmiddelen voor de Einstein Telescope gefaseerd naar 2027. Deze middelen zijn bestemd voor activiteiten in 2026 en 2027, terwijl in de begroting 2027 hiervoor geen procesmiddelen zijn opgenomen.

Overige bijstellingen - budgetneutraal

Er wordt € 0,05 mln. toegevoegd aan de personele begroting (programma 9 Financiën en overhead) voor de inzet van capaciteit ten behoeve van de uitvoering van de nadere subsidieregels Sprintsubsidie MKB 2026-2027.

Overige bijstellingen - resultaatteffect

De restant budgetten van de exploitatiebijdrage LIOF en technische bijstand Europese programma's van totaal € 0,02 mln. vallen vrij ten gunste van de algemene middelen.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.2.1	GS 15-9-2026 Fasering product 321 Innovaties voor de maatschappelijke opgaven	N.v.t.	-4.625
3.2.1	GS 7-4-2026 Nadere subsidieregels Sprintsubsidie MKB 2026-2027	N.v.t.	-1.500
			-6.125

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.2.1	GS 7-4-2026 Nadere subsidieregels Sprintsubsidie MKB 2026-2027	Overboeking binnen begroting	-48
	Overige bijstellingen - resultaatteffect		
3.2.1	GS 12-5-2026 Technische bijstand Europese programma's, NV Industriebank LIOF	Vrijval t.g.v. algemene reserve	-15
			-63

3.2.2. Brightlands

Voortgang

Recent is de defensiehub op de Brightlands Chemelot Campus (BCC) operationeel geworden. Hiermee is het profiel van de campus verder versterkt. De samenwerking met Universiteit Maastricht (UM) en de Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) wordt versterkt en BCC ontwikkelt nieuwe aandachtsgebieden zoals batterij- en textielrecycling. In oktober 2026 zal Brightlands Circular Space worden geopend. Voor Brightlands Campus Greenport Venlo (BCGV) heeft de oprichting van Toekomstperspectief Tuinbouwketen Limburg+ (TTL+) Zuidoost-Nederland plaatsgevonden. Dit nieuwe netwerk positioneert de campus als centraal punt en brengt extra kennis en R&D-middelen mee voor innovatie. Ook is het Roboticalab geopend op de campus. De vastgoedorganisatie Campus Vastgoed Greenport Venlo (CVGV) heeft de herstelwerkzaamheden aan het dak gecontinueerd en de bezettingsgraad is fors verhoogd. Voor de Brightlands Maastricht Health Campus (BMHC) wordt de integrale aanpak uitgewerkt gericht op zowel gebiedsontwikkeling als economische versterking via een krachtige innovatie-community. De Brightlands Smart Services Campus (BSSC) richt zich op het verbinden van kennis, markt, talent en kapitaal, met als doel Limburg en daarbinnen Heerlen/Parkstad verder te positioneren als regio voor toepassing van data en AI. Deze ontwikkeling is ook zichtbaar in de herpositionering naar Brightlands Data & AI Campus. In 2026 is sprake van verdere institutionele verankering. Zo is een langjarige samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Heerlen gesloten voor de periode 2026–2040, waarmee een stabiel fundament ontstaat voor verdere campusontwikkeling. Samen met onze partners en ondersteund met een gerichte merkcampagne, werken we verder aan de versterking van Limburg als innovatieve regio. Onlangs is Brightlands door het Intelligent Community Forum als een van de zeven slimste regio's genomineerd voor de finale in oktober van dit jaar.

Afwijkingen

Zoals ook in de Voorjaarsrapportage 2026 is vermeld, staat met name de chemische sector onder druk als gevolg van de huidige mondiale ontwikkelingen. Dit raakt ook BCC en kan leiden tot vertraging in het behalen van de doelstellingen.

Financiële consequenties

Fasering naar 2027 e.v.

Er wordt € 0,03 mln. aan procesmiddelen gefaseerd naar 2027. Deze middelen zijn bestemd voor de uitvoering van meerjarige afspraken c.q. een meerjarige opdracht. Het betreft de Limburgse bijdrage aan het Europese project S3 Platform Medtech en de jaarlijkse vergoeding voor de voorzitter van de Raad van Commissarissen van Brightlands Venture Partners. Met deze fasering wordt voorzien in de noodzakelijke financiële borging voor 2027.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.2.2	GS 15-9-2026 Fasering product 322 Brightlands	N.v.t.	-34
			-34

3.3.1. Een gezonde arbeidsmarkt

Voortgang

Onderwijs

In mei 2026 heeft de succesvolle conferentie OECD Global Forum on Local Development plaatsgevonden. Tijdens deze conferentie is tevens een Memorandum of Understanding (MoU) ondertekend door elf hbo-instellingen in de Euregio Maas-Rijn. Daarmee is een belangrijke stap gezet in de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs met als doel om ook op hbo-niveau trinationaal onderwijsaanbod in de regio te realiseren.

Daarnaast zijn twee Interreg-aanvragen op het gebied van trinationaal onderwijs, met provinciale cofinanciering, goedgekeurd: 'Trinational Education in Agrofood' en 'NEXT3'. Deze projecten dragen eraan bij dat studenten uit Nederland, Duitsland en België gezamenlijk kunnen studeren en profiteren van elkaars kennis en expertise.

Ter verdere uitbreiding en duurzame borging van de trinationale onderwijssamenwerking is, met provinciale ondersteuning in de euregio een kwartiermaker aangesteld. Hiermee wordt beoogd de samenwerking tussen onderwijsinstellingen structureel te versterken, nieuwe gezamenlijke initiatieven aan te jagen en te komen tot een duurzame organisatorische inbedding van trinationaal onderwijs in de euregio.

Arbeidsmarkt

De uitvoering van het Talent Charter 2035 is gestart. In deze eerste fase lag de nadruk op het inrichten van drie sporen: de werkgeversaanpak, de werknemersaanpak en de samenwerking met arbeidsmarktpartijen. Doel hiervan is ervoor te zorgen dat de uitvoering van Talent Charter 2035 gezamenlijk met regionale stakeholders wordt ontwikkeld en daarmee goed is ingebed.

Binnen de werkgeversaanpak zijn belangrijke stappen gezet met de ondersteuning van drie concrete projecten: de Werkcirkel, de Aanwezigheidschallenge en FutureYou. Via Ondernemend Limburg (met als penvoerder MKB Limburg) is de borging en voortzetting van deze werkgeversaanpak georganiseerd. Hiermee zijn stappen gezet in het activeren en ondersteunen van werkgevers bij goed werkgeverschap, personeelsbehoud en duurzame inzetbaarheid, met als doel de arbeidsmarktpositie van Limburgse bedrijven en werkenden te versterken.

De ondersteuning van de werknemersaanpak bevindt zich nog in de voorbereidende fase, hierover zijn we in gesprek met de vakbonden. Met het bestuurlijk overleg Arbeidsmarkt is voorzien in structurele afstemming met relevante arbeidsmarktpartijen. Daarnaast geven we met de inrichting van regionale arbeidsmarktdashboards een impuls aan de kennisgedreven meerjarenagenda van de arbeidsmarktregio's en zijn we in het kader van het Leven Lang Ontwikkelen (LLO) Collectief Basisvaardigheden gestart met 'regionale leerkringen': kennisuitwisseling en samenwerking tussen de drie Limburgse regio's.

Tot slot heeft een brede regionale verkenning plaatsgevonden naar de ontwikkeling van een scholingsinstrument. Doel hiervan is te komen tot een collectief van arbeidsmarktpartners en een gezamenlijke, structurele scholingsaanpak. Na de verkenning gaan we over naar de inrichtings- en uitvoeringsfase. Deze uitvoeringsfase zal een pilot zijn waarin we de voorgestelde aanpak in de praktijk toetsen en tegelijkertijd meer inzicht krijgen in de structurele financiële consequenties van het instrument, inclusief mogelijke dekkingsscenario's. De uitvoering van [motie 3191 \(Scholingsfonds Arbeidsmigranten\)](#) wordt integraal betrokken bij de verdere verkenning en ontwikkeling van het Limburgse scholingsinstrument.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid

Niet alleen de afwijkingen of ontwikkelingen zorgen voor aanpassingen in onze begroting. Om verder uitvoering te geven aan ons bestaand beleid zetten we € 0,50 mln. van het begrotingsresultaat 2026 in voor de uitvoering van het Actieprogramma Talent Charter 2035 voor de pilotfase van een Limburgse scholingsinstrument. Deze middelen zijn nodig voor de inrichting en uitvoering van de pilot binnen het Actieprogramma (GS 19 mei 2026 en 7 juli 2026).

Nieuwe middelen derden

Als gevolg van de ontvangen rijksbeschikking wordt de SPUK-bijdrage voor het Grensinformatiepunt (GIP) Maastricht met € 0,03 mln. verhoogd vanwege een btw-correctie. Omdat de middelen volledig aan de gemeente Maastricht worden doorbetaald, worden de baten en lasten met eenzelfde bedrag verhoogd.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe eigen middelen - bestaand beleid		
3.3.1	GS 7-7-2026 Procesmiddelen Talent Charter 2035	Begrotingsresultaat	500
			500

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
3.3.1	GS 15-9-2026 GIP Maastricht	SPUK	25
			25

3.4.1. Verduurzaming en circulaire economie

Voortgang

Binnen het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2024–2027, op weg naar 2030 zijn in 2026 verdere stappen gezet in de borging en versnelling van circulariteit. Provinciale Staten zijn [via de mededeling portefeuillehouder van 7 juli 2026](#) geïnformeerd over de voortgang en versnelling van het uitvoeringsprogramma circulaire economie. Zo is via de actualisatie van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) de fysieke (milieu)ruimte voor circulaire economie geborgd, waaronder 35 bedrijventerreinen van provinciaal belang. We zetten het European Chemical Regions Network (ECRN) actief in om de Europese positionering van Limburg te versterken. Het mkb is ondersteund met onder meer subsidies vanuit Europese programma's en de provinciale sprintregeling.

Op 3 maart 2026 heeft de kick-off plaatsgevonden van het provincie brede meerjarig project Circulaire Economie Limburg 4 LIFE 'Ready for a Circular Future' 2026-2031 (CEL4LIFE). CEL4LIFE maakt deel uit

van het provinciale Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2024-2027 op weg naar 2030. In het kader van CEL4LIFE, is in juni door LIOF de zogenaamde one-stop-shop gelanceerd. Dit is een digitaal loket waar ondernemers met een circulaire vraag gekoppeld worden aan de juiste samenwerkingspartner in de regio.

Een generiek Limburgs leer- en innovatieplatform voor circulaire economie wordt niet apart ontwikkeld. Voor chemie en materialen is deze functie reeds aanwezig via Chemelot Innovation and Learning Labs (CHILL); voor bouw- en maakindustrie wordt hieraan binnen CEL4LIFE nadere invulling gegeven.

Ook blijven we Chemelot ondersteunen in de ambitie om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn. Het geactualiseerde Limburgs Bod voor een duurzaam Chemelot en het recent opgestelde clusterplan *Strategische autonomie door circulaire chemie* vormen hiervoor belangrijke bouwstenen ([mededeling portefeuillehouder inzake clusterplan Chemelot en Kamerbrief van 9 juli 2026](#)). De Europese Critical Chemicals Alliance (CCA) die begin 2026 officieel van start is gegaan, ligt in het verlengde van het Chemicals Industry Action Plan en geeft hieraan nadere invulling. Op Chemelot worden acht moleculen geproduceerd die in het Chemicals Industry Action Plan naar voren komen als potentiële EU-kritieke moleculen. De precieze afbakening wordt uitgewerkt via de Critical Chemicals Alliance. Dit bevestigt onder andere dat Chemelot een relevante positie inneemt in strategische Europese waardeketens.

De Alliance richt zich op het behoud van een sterke chemische industrie in Europa en pakt belangrijke vraagstukken op waarmee de chemische sector wordt geconfronteerd waaronder het risico op sluitingen. Daarbij zet de CCA in op het behoud en modernisering van de chemische productie, het aanpakken van handelsuitdagingen en het stimuleren van 'lead markets'. De inhoudelijke uitwerking vindt plaats binnen vier werkgroepen: 'Critical Chemicals and Critical Sites', 'Trade', 'Investment and Modernisation' and 'Lead Markets'. Provincie Limburg neemt deel aan de werkgroep 'Lead markets' ([zie mededeling portefeuillehouder inzake deelname aan werkgroep 4 Lead Markets van het EU Critical Chemicals Alliance \(CCA\)](#)). De vastgestelde resultaten van de werkgroepen worden in het vierde kwartaal verwacht. Provinciale Staten worden hierover geïnformeerd via een mededeling van de portefeuillehouder.

Afwijkingen

Op dit moment zijn er geen inhoudelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op het realiseren van de gestelde doelen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2026.

Financiële consequenties

Nieuwe middelen derden

Voor de gebiedsontwikkeling Chemelot worden de bijdragen van externe partners (€ 0,08 mln.) toegevoegd aan de begroting. Dit is een technische wijziging en verloopt volledig budget neutraal.

Verder zijn in de begroting 2026 voor de gebiedsontwikkeling Graetheide – De Lexhy nog geen pachtopbrengsten geraamd uit de verpachting van gronden en hoeves. Op basis van de actuele raming wordt voorgesteld zowel de baten als de lasten in 2026 met € 0,21 mln. bij te stellen.

Fasering naar 2027 e.v.

We faseren een totaalbedrag van € 1,41 mln. naar 2027 in verband met de volgende onderwerpen:

3. Werken aan een toekomstbestendige economie

- Binnen het uitvoeringskader Werken aan een toekomstbestendige economie worden voor het onderdeel Duurzaamheid en Circulaire Economie € 0,31 mln. aan procesmiddelen gefaseerd naar 2027. Deze fasering is noodzakelijk, omdat in 2027 geen middelen zijn voorzien, terwijl de middelen wel benodigd zijn voor de voortzetting van de uitvoering van CEL4LIFE.
- De grond aankoop Graetheide is nog niet notarieel afgewikkeld ([zie ook mededeling portefeuillehouder inzake samenwerkingsovereenkomst Provincie Limburg – gemeente Sittard-Geleen inzake gezamenlijk eigendom gronden Graetheide – de Lexhy van 16 december 2025](#)). In het kader van de beoogde gebiedsontwikkeling ter plaatse is met name het project 380 Kv-Energiestation van Tennet nog lopende. Om dit project mogelijk te maken dient met een of meer hoevepachters nadere afspraken gemaakt te worden omtrent hun grondposities. Dit heeft mogelijk financiële consequenties voor de Provincie als eigenaar. Derhalve is de financiële afwikkeling van dit project nog niet in 2026 afgerond en dienen nog budgetten behouden te blijven tot het moment dat de uitgangspunten omtrent deze afwikkeling uitgekristalliseerd zijn en de financiële impact hiervan bepaald is. Derhalve wordt € 1 mln. gefaseerd naar 2027.
- Verder wordt voor de gebiedsontwikkeling Chemelot € 0,10 mln. aan procesmiddelen gefaseerd naar 2027. Deze middelen zijn in 2027 benodigd voor de verdere ondersteuning van de gebiedsontwikkeling. De inzet draagt bij aan de ambitie van Chemelot om in 2050 concurrerend, klimaatneutraal en circulair te zijn.

Overige bijstellingen - resultaat-effect

De kosten voor bodemonderzoek in het kader van de grondaankoop Graetheide vallen € 0,10 mln. lager uit dan geraamd. Dit bedrag kan derhalve vrijvallen ten gunste van de algemene reserve.

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Nieuwe middelen derden		
3.4.1	GS 15-9-2026 Exploitatie opbrengsten Graetheide / de Lexhy	Pacht	210
3.4.1	GS 15-9-2026 Externe bijdragen gebiedsontwikkeling Chemelot	Bijdrage externe partners	80
			290

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.4.1	GS 15-9-2026 Fasering product 341 Circulaire economie	N.v.t.	-1.408
			-1.408

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - resultaatteffect		
3.4.1	GS 12-5-2026 Kosten t.b.v. aankoop gronden Graetheide	Vrijval t.g.v. algemene reserve	-100
			-100

3.5.1. Gezonde toekomst voor de land- en tuinbouw in Limburg

Voortgang

Het werkprogramma Building Balance 2025–2028 is verder uitgevoerd ter ondersteuning van ketenvorming rondom biobased teelten. Tevens is verder geïnvesteerd in het onderhouden van relevante netwerken binnen de eiwittransitie, waaronder ondersteuning van The Protein Company en FoodValley. Zij vervullen een aanjagende en ondersteunende rol voor ketensamenwerking om de toepassing van plantaardige eiwitten in de humane en dierlijke voeding te vergroten als vervanging van dierlijke eiwitten.

Sinds april 2026 is de proef-op-de-somfase van de Agrarische Blijversaanpak Limburg (ABL) gestart, waarin de eerdere ontwikkelde systematiek in een aantal casussen wordt getest. Deze testfase levert, op basis van de opgedane ervaringen, een evaluatierapport op waarin de aanbevelingen staan voor de verdere uitrol van de blijversaanpak.

Op het gebied van geothermie is een intentieovereenkomst gesloten met het ministerie van Klimaat en Groene Groei, energiebedrijf Energie en Beheer Nederland (EBN) en onderzoeksinstituut TNO ten behoeve van de oprichting van een Deep Geothermal Observatory Limburg. Met de intentieovereenkomst wordt beoogd de kennisontwikkeling en samenwerking rond diepe geothermie in Limburg te versterken, zodat de potentie en randvoorwaarden beter in beeld komen.

3. Werken aan een toekomstbestendige economie

De begeleiding van showcasebedrijven in het kader van doelsturing is voortgezet, met als doel kennis en expertise op te bouwen richting doelvoorschriftenvergunningen, waarbij per bedrijfslocatie emissiedoelstellingen voor lucht, water en bodem worden vastgelegd en ondernemers, op basis van meting en registratie, meer ruimte krijgen om zelf passende maatregelen te kiezen om aan deze doelen te voldoen.

Binnen het Regionaal Voedselsysteem wordt momenteel getest met het bestelplatform, met als doel dit in het vierde kwartaal van 2026 live te laten gaan. Dit bestelplatform brengt klanten en Limburgse streekproducenten samen in één efficiënte, transparante en duurzame orderstroom van bestelling tot levering en betaling.

Daarnaast zijn de voorbereidingen gestart voor een communicatiecampagne over de Limburgse land- en tuinbouw, die vanaf het tweede kwartaal van 2027 van start gaat.

Met steun van de Provincie is, samen met de Provincie Noord-Brabant, de Stichting Greenport Zuidoost Nederland gestart voor een proefperiode van drie jaar. Stichting Greenport Zuidoost Nederland brengt ondernemers, overheden en kennisinstellingen samen om de tuinbouwsector in Noord-Brabant en Limburg te versterken.

Tot slot staat in het kader van natuurinclusieve landbouw in het vierde kwartaal van 2026 een evenement gepland, gericht op het zichtbaar maken van de samenwerking, het versterken van de dialoog tussen agrariërs en beleidsmakers en het duiden van provinciaal beleid.

Afwijkingen

Voor de uitvoering van de regelingen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) / Nationaal Strategisch Plan (NSP) zijn we afhankelijk van de uitvoeringscapaciteit van Stimulus. Door vertraging bij deze uitvoeringsorganisatie verlopen beoordelingsmomenten en betalingen later dan voorzien. Hierdoor worden de openstellingen van 'Samenwerking Europese Innovatie Partnerschap (EIP) operationele groepen', 'Kennisverspreiding' en 'Productieve investeringen' begin 2027 voorzien in plaats van in 2026.

De middelen voor de regeling Opgavegericht innoveren voor verduurzaming en innovatie op het boeren erf worden gefaseerd naar 2027, omdat deze regeling wordt gekoppeld aan een GLB-openstelling in het eerste kwartaal van 2027.

Voor natuurinclusieve landbouw wordt het vervolg in 2027 nader bepaald op basis van de lopende evaluatie.

Financiële consequenties

Fasering naar 2027 e.v.

Er wordt totaal € 4,05 mln. gefaseerd naar 2027 e.v.:

Zoals toegelicht onder 'Afwijkingen' worden de GLB/NSP-openstellingen EIP, Kennisverspreiding en Productieve investeringen doorgeschoven naar begin 2027. De hiervoor gereserveerde € 1,77 mln. worden derhalve gefaseerd naar 2027.

Daarnaast wordt € 2,28 mln. gefaseerd naar 2027 als gevolg van de voortzetting en fasering van diverse landbouwregelingen en -trajecten, waaronder de regeling Opgavegericht innoveren en natuurinclusieve landbouw.

Overige bijstellingen - budgetneutraal

Verder wordt vanuit het budget strategisch verbinden € 0,04 mln. in 2026 en € 0,08 mln. in 2027 toegevoegd aan de personele begroting (programma 9 Financiën en overhead) ten behoeve van een tijdelijke aanstelling van een processecretaris voor de uitvoering van Agrarische Blijversaanpak Limburg (ABL).

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Fasering naar 2027 e.v.		
3.5.1	GS 15-9-2026 Fasering product 351 Landbouw	N.v.t.	-4.045
			-4.045

€ x 1.000

Product	Omschrijving	Dekking	Bijstelling lasten 2026
	Overige bijstellingen - budgetneutraal		
3.5.1	GS 7-7-2026 Uitvoering Agrarische Blijversaanpak Limburg	Reserve Landbouw	-42
			-42